

Г.В. Дейниченко, д-р техн. наук, проф. (*ХДУХТ, Харків*)

І.В. Золотухіна, канд. техн. наук, доц. (*ХДУХТ, Харків*)

РОЗРОБКА ОБ'ЄКТІВ ПРОМИСЛОВОЇ ВЛАСНОСТІ СТУДЕНТАМИ ІНЖЕНЕРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

XXI століття стане століттям економіки, заснованої на знаннях, в яких інтелектуальна власність буде головною рушійною силою. У зв'язку з цим поважно зрозуміти, що «знання» – це не лише сила, а «знання» – це ще і багатство. У наш час інтелектуальна власність вже стає найважливішим активом підприємств. Компанії, які не врахували інтелектуальну власність як один з своїх пріоритетів, в кращому разі ризикують втратити конкурентні переваги, в гіршому – їм загрожує неспроможність (відхід з ринку). Ось чому керівникам, підприємцям, фахівцям необхідно мати базові знання про сутність (природу) і можливості інтелектуальної власності.

При виконанні дипломного проекту студенти повинні володіти знаннями в галузі інтелектуальної власності і особливу увагу в своїй практичній діяльності приділяти питанням права промислової власності. При виконанні дипломного проекту поставлене перед дипломником завдання повинне мати інноваційні рішення. Ці рішення необхідно грамотно і правильно оформити у вигляді об'єктів промислової власності (винаходи, корисні моделі, промислові зразки, торгівельні марки, раціоналізаторські пропозиції, комерційні таємниці тощо). Упровадження будь-яких інновацій в практику вимагає забезпечення захисту та охорони їх в якості об'єктів інтелектуальної власності. Тільки своєчасна правова охорона дозволяє в умовах ринку закріпити за собою пріоритет, придбати на певний час монополне право володіння, розпорядження і вигідне для творців інновацій використання об'єктів інтелектуальної власності.

Використання у своїй професійній діяльності умінь створювати, набувати, оцінювати, охороняти і захищати права на об'єкти інтелектуальної власності дозволить майбутнім фахівцям орієнтуватися в домінантах ринку, потребах споживача, набувати досвіду технологічного підприємця і виходити на світові ринки з конкурентною продукцією.

Для об'єкта промислової власності розділ дипломного проекту «Розробка об'єкта інтелектуальної власності» повинен містити виконання наступних етапів:

1. Ідентифікація об'єкта інтелектуальної власності.

2. Патентні дослідження.
3. Оформлення прав на об'єкт інтелектуальної власності (ОІВ).
4. Економічне обґрунтування розробленого об'єкта.

В якості об'єктів промислової власності, що можуть розглядатись в дипломному проекті, можуть бути винаходи, корисні моделі, промислові зразки та торгівельні марки. Нижче наведено структуру даного розділу стосовно об'єктів, що зустрічаються в дипломному проектуванні найчастіше – винаходів та корисних моделей.

До складу розділу для винаходу (корисної моделі) повинні входити наступні підрозділи.

Ідентифікація об'єкта інтелектуальної власності:

- визначення об'єкта інтелектуальної власності;
- визначення задачі, на рішення якої направлено ОІВ;
- визначення суттєвих ознак об'єкта інтелектуальної власності.

Патентні дослідження:

- предмет пошуку;
- мета патентних досліджень;
- вид патентних досліджень;
- держави пошуку інформації;
- класифікаційний індекс;
- ретроспективність (глибина) пошуку;
- джерела інформації;
- огляд виявлених аналогів та їх опис;
- обґрунтування вибору прототипу;
- порівняльний аналіз розробленого об'єкта інтелектуальної власності і прототипу.

Оформлення прав на об'єкт інтелектуальної власності.

Економічне обґрунтування розробленого об'єкта:

- моделювання робіт і одноразових витрат на авторську розробку;
- аналіз варіантів комерціалізації прав на ОІВ;
- аналіз ринку використання прав на ОІВ і прогноз грошового потоку, пов'язаного з впровадженням прав на ОІВ;
- дисконтування грошового потоку і оцінка економічної ефективності;
- висновки про економічну доцільність розробки і комерціалізації прав на ОІВ.

Обсяг розділу дипломного проекту не повинен перевищувати 10–15 сторінок друкованого тексту.